

ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑ ΚΑΙ... ΦΑΛΑΚΡΑ

Ο κλασικός τύπος της φαλάκρας

Πώς χτενίζονται ή γυναικες της κεντρώας Αφρικής

Η φαλάκρα στην αρχαιότητα. Ο προφήτης Έλισσαίος και τα χαρμίνια. Ένα θαύμα που έκανε τη φαλάκρα σεβάστη. Πώς η φαλάκρα του Αισχύλου έγινε αιτία του θανάτου του. Ο δάσκιος στέφανος του Καισάρη. Η φαλάκρα του Μπισμαρκ. Διασμηρι φαλακροί συγγραφείς, κτλ. κτλ.

και με φαλάκρα, τα δύο διακριτικά γνωρίσματα της μεγαλοφυΐας. Η φαλάκρα λήπτει διά μέσον των αιώνων σαν μιὰ νίκη του πνεύματος κατά της βίας, σαν μιὰ πιστοποίηση ότι ένας μεγαλοφυΐης εγκέφαλος δεν χροιάζεται μιὰ τριχοτή σκέτη, γιὰ να τον προστατεύη.

Διασμηρι φαλακροί, καθώς φαίνεται, ήταν όλοι αγεδόν οι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, ή δε Γραφή ανάγερει όνομαστικώς έναν από αυτούς, τον προφήτη Έλισσαίο, ό όποιος έζησε από τό 851—790 (φρασίσι από Χριστού), στην Ίουδαία. Κάποια φορα λοιπόν που ό προφήτης Έλισσαίος πήγαινε στην πόλι Βεθλή, τον συνήντησαν από δρόμο μερικά χαρμίνια και άρχισαν να κοροϊφείον τον τη σεβασμία φαλάκρα του. Καί τότε... Μά ως άρρηστος καλύτερα να μίληση ή Βίβλος :

«Καί ενώ αυτός ανέβαιναν έν τη όδω, έξήλθον έκ της πόλεως παΐδια μικρά και ένέπαιζον αυτόν και έλεγον αυτόν : «Ανάσθαινε, φαλακρέ ! » Ανάσθαινε, φαλακρέ ! » Ο δε έστράφη όπισσα και ίδών αυτά, καταρπάση αυτά εις τό όνομα του Κυρίου. Καί έξήλθον έκ του δάσους δύο άρκτοι και κατεσπάρξαν έξ αυτών τεσσαράκοντα δύο παΐδια ! »

Έξ αίτιος δηλαδή της σοφής φαλάκρας του πατέρα Έλισσαίου, ξεπαστρεύτηκαν τα μιὰ άγόρια της Βεθλή ! Πού να τομήσουνε πια ό Ίουδαίοι να τα βάλουν με τις φαλάκρες των προφητών τους ! Θέπετε πού έξ αυθάνου να τους καταταξή ! Ν' αυτό τό λόγο στην Άγια Γραφή δεν συναντούμε κανένα άλλο παρόμοιο επεισόδιο, δεν υπάρχει όμοιος άμφιβολία πώς όλοι οι διάδοχοι του Έλισσαίου θα είχαν μεγαλοπρεπέστερες φαλάκρες, μόνο και μόνο γιὰ να έμπνεον τον τρόμο και τον σεβασμό στο πομπιό τους.

Και στην ειδωλολατρική όμοιος Έλλάδα, όπως και στη Ρώμη, ή φαλάκρα είχε μεγάλη πέροση. Ναί μεν οι Άγριοι ήσαν καρικουόντες και ό Ζεύς παροιστάνετα με μιὰ χαιτή σαν λιοντάρι, αλλά όλοι αυτοί ήσαν άνθρωποι του σταθιού νονάδα. Οι διανοουμενιοι, οι φιλόσοφοι, οι πολιτικοί, οι συγγραφείς, δεν ήσαν ούτε μιὰ τριχα στο κεφάλι τους. Ο Όμηρος, παραδειγματός χάρην, παριστάνετα με μιὰ σεβασμία φαλάκρα, που την στολίζουν δύο νογίφτες μαλλιά στους χροτάρους. Ο Φειδίας, σ' ένα ανάγλυφο, παριστάνει τον ίδιο τον έαυτό του όλότελα φαλακρό. Όσο δε τον Αισχύλο, τον πατέρα της τραγωδίας, ήταν τόφ φαλακρός, ώστε ή φαλάκρα του προκάλεσε τον θάνατό του. Λέγετα δηλαδή ότι κάποιος αέτος, ό όποιος είχε άρπάζει μιὰ χελώνα, έφαγε να ιδή, από ψηλά, χαμιά πέτρα, γιὰ να την ειση και να της σπάση τό καβούκι της, ώστε να μιπορής ίστερα να την καταβροχθήσει άνετα. Καθώς λοιπόν πέτισσε ψηλά, άντίκρινε τον γυαλιστερό γλάδιο, που παρουσιάζε τό κεφάλι του Αισχύλου, τό πέραςο γιὰ κάποια στοργική πέτρα και άφησε τη χελώνα να πέση κατ' εϋθείαν έπάνω του.

Η ιστορία δεν άναφέρεει έν έσπασε τό καβούκι της χελώνας. Είνε όμοιος γεγονός ότι τσακίστηε τό καβούκι του δυστηχημένου Αισχύλου κ' ότι ό μέγας δραματικός έμεινε στον τόπο.

Φαλακρός άκόμη ήταν και ό μέγας φιλόσοφος Σωκράτης, ό νινικός Διογένης και ό Ίστωκάτης, ό πατήρ της ιατρικής, και ένα πλήθος άλλοι σπουδαίοι και μεγάλοι Έλληνες. Όσο γιὰ τους Ρωμαίους, έχει πια ή φαλάκρα ήταν στην ήμεροσία διάταξι. Ο Σκρίπιον ό Άφρικανός δεν είχε περισσότερα μαλλιά στο κεφάλι του άπ' όσα έχει μιὰ μάλλια τοι μπλλιάρδου, ό δε Καισαρ, ό ένδοξος Ίούλιος Καισαρ, όχι μόνον ήταν όλότελα φαλακρός, αλλά, έπιπλέον, είχε ένα πελώριο πρήξιμο πάνω άπ' τό μέτωπο, μιὰ άδηή κούτι, που

του χαλόνσε τόσο πολύ τό πρόσωπο, ώστε, γιὰ να την κούβη, φορούσε πάντα ένα διάφανο στέφανο στο κεφάλι του. Όπόσο, ούτε ή φαλάκρα του, ούτε ή κούτις του κεφαλιού του, τον έμποδίσαν να πύση τέσσερες γυναίκες και να έζη πολυάριθμες κατακτήσεις και στη Ρώμη και άλλου.

Κατά τον Μεσαίωνα δεν συναντούμε μιὰ τόσους πολλούς φαλακρούς, όχι γιὰτι οι άνθρωποι της εποχής εκείνης είχαν άνακαλυψη κανένα φάρμακο έναντίον της τριχοπτωσης, αλλά γιὰτι όλοι φορούσαν ακούσιους ή καπελλάκια, που δεν τα έβγάζαν ούτε και τό βράδι, την ώρα που έπεφταν να κοιμηθούν. Είνε, λοιπόν, πολύ πιθανόν, πώς ούτε ή γυναίκες τους, ούτε τα ίδια τα παΐδια τους δεν ήξεραν άν είχαν φαλάκρα ή όχι, άκόμη άν περιόστερο οι ζωγράφοι τους, που τους παρδίδωσαν στην άθανασία.

Άργότερα, κατά τον δέκατο έκτο ως δέκατο όγδοο αιώνα, τα σκουφάκια τα άντεκατέστησαν ή περρούκες, και δεν ήλάγες άμφιβολία πώς την περρούκα κάποιος φαλακρός μεγιστών ή ευγενής την έκανε της μόδας, θέλοντας να παρουσιάζε ως ζωηροσμία. Άλλοτε σίνε γνωστόν ότι ό βασιλεύς της Γαλλίας Λουδοβίκος ΙΑ' ήταν φαλακρός, σαν την πανοήλιον, και οδδέποτε παρουσιάζτηε στους υπηκόους του χωρίς περρούκα.

Κατά την νεώτερη όμοιος εποχή ή φαλάκρα δοξάστηκε περισσότερο από ποτέ, χάρη στους μεγάλους άνδρες, που την τίμησαν. Ο διασμηριός, π. χ., φαλακρός του περασμένου αιώνος ήταν ό Μπίσμαρκ. Μπορεί κανείς να θεσάβωση, χωρίς να φανή υπερβολικός, πώς έξ αίτιος του Μπίσμαρκ έγινε ή φαλάκρα της μόδας σ' όλόκληρη τη Γερμανία και ότι πολλοί, θέλοντας ν' άκολουθήσουν την μόδα, δημοφιλούνετα τεχνητή φαλάκρα στο κεφάλι τους.

Τό γεγονός είναι ότι οι Γερμανοί έχουν άνεκάθεν μεγαλειότερη τάση στη φαλάκρα άπ' τους άλλους Εύρωπαίους λαούς, κ' άν θελήσει κανείς ν' αναφέρη τους διασμηριούς Γερμανούς φαλακρούς, δεν βρισκει άσχη. Καί σε πολλά άλλα κράτη όμοιος ύπάρχον διασμηρι φαλακροί, όπως ό Δαρβίνος, ό Δισαέλι και ό Γλάδστον στην Άγγλία, ό περιήμιος συγγραφέας Μονταίν και ό ιψιδοστοριογράφος Φλωίπερ και Φενιέ και ό φιλόσοφος Ερνέστος Ρενάν στη Γαλλία, σήμερα δε στην Ίταλία εινε κριάρχος και παντοδύναμος ένας φαλακρός πρώτος μεγέθους, ό Μονσολίνι.

Τό περιεργό είναι πώς όσο συχνά παρατηρείται ή φαλάκρα στους σοφούς, στους έπιστημονικούς και στους πολιτικούς, άλλο τόσο σπανίως συναντάται στους μουσικούς, στους ζωγράφους, στους ήθοσικούς και τους καλλιτέχνες έν γενεί. Αιτό όχι μόνον δεν έχουν φαλάκρα, αλλά, άπεναντίας, διακρίνοντα ως ιδιαίτερος μαλλιαροί και τα άψθονα μαλλιά, τα οριμένα προς τό πύσω, μενύ με την γραβάτα της φλοάν, ήταν άνεκάθεν τα γνωρίσματα των νέων που καλλιεργούσαν τας Μούσας.

Ός έδαφ όμοιος μίλησαμε μόνο γιὰ την άνδρική φαλάκρα, και την γυναικεία δεν την αναφέραμε καθόλου. Φαίνεται πώς ή φύσις εφεραμίζει σ' όλη τη γραμμή την παρούσα : στωλλά μαλλιά, λίγα μιούλα, και γι' αυτό έδωσε στις περισσότερες γυναίκες άψθονα μαλλιά και τις στέφρες έντελής από τό γνώσιμα της μεγαλοφυΐας, την φαλάκρα. Γυναικεία με φαλάκρα εινε σπανιότατο, άν όχι άνύπαρκτο, φαινόμενο. Η μόνη πιθανότητα να ιδούμε γυναικεία, που να παρουσιάζε τό κρανίο της άπογυμνωμένο από κάθε τρίχα, εινε άν ποτέ οι άντιπρόσωποι του όραϊον φήλου φαντασθούν ότι τό χτένισμα από τις χολακείες και φέρουν στη μόδα την φαλάκρα. Μη ός φαίνεται κ' αυτό άπίθανο. Όλα μπορεί κανείς να τα περιμένη από την γυναικεία φιλαρέσκεια. Μη-

«Καί έξήλθον έκ του δάσους δύο άρκτοι και κατεσπάρξαν έξ αυτών τεσσαράκοντα και δύο»...

Μιά κυρία Έρυθροδέρμου, μετά την ύψισαν της κόμης της

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Η έκαστε σοκολάτες του Δηλητηριώ. Πώς ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός. Όπου άναστατάει τη Βουλή ο περιφημος Τριζώνης. Και η συνεδρίαση του...Κυνοβούλιου ο δικαστής. Το πρώτο Έλληνικό Ψωρηκό και η λίκνη ποιήσις. Το κατέρωθεν της κέρης του Νέτη Μπότσαρη. Η τελευταίος στιγμής του Καρζιόκακη. Ένα τετραστιχο του Σουρή. Πώς την έπαθε ο Νικηρχης Πατρών. κτλ.

ΤΑ ΦΡΟΝΟ ΔΕ ΜΑΖΑΡΙΩΤΗΣ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝΗΣ, γιά να κρατήσει τους βουλευτές του και να μη φεύγουν, σέ μια άνομιαντία της Βουλής, διά τών φρόνων της ένδοξουσος περί άσπασίας, στη μιά αυτά τα μεσάνυχτα τούσ ειδωτοίσεσ όστι παράγγειλε 100 σοκολάτες, με όλα τα βοστραματά, στού Ζαχαράτου.

Συγγρόνος όσος ειδωτοίσεσ και τού καφετίου τού Ζαχαράτου τις σοκολάτες να τις φέρη...μετά μιάμισή ώρα.

Επί μιάμισή ώρα οι βουλευτές δβακαλιζόντο με τού γλάδ όνειρου της σοκολάτας, την όποιαν όσος έλιαν στίς δού τού πρού, και αυτήν όχι ζεστήν, διότι ός να τών φρόνων μέσα στην αιδουσα, είχε παροίσει...

Έτσι όσος τη βοσάτι έζειν, χωρίς τού τεύχασμα τού Δηλητηριώ, έψηφίσθη ο προϋπολογισμός τού μαζαριώ Ρόμα και τού Σουρή.

Άλλα ή σοκολάτα αυτή είχε και άλλες συνέπειες στη Βουλή. Τού καφετίου τού Ζαχαράτου τότε είχε έναν οκάλο, τόν περιφημο Τριζώνη, φίλον όλων τών πελατών τού καφετίου και κατά συνέπεια και τών βουλευτών.

Ο Τριζώνης λοιπόν παρακολούθησε τού γκαροσίου, που πήγαιναν τις σοκολάτες και τού βοστραμάτα στη Βουλή. Κι όταν υπήξε μέσα στη Βουλή και μισρήθηκε τούσ φίλους του, που ήσαν στην αιδουσα τών συνεδριάσεων, εισερχόσεσ μεζύς αυτών και στογγυλοκάθησε πλάι τών.

Και όσδνα δε λόγον έννοουσε να φάγη, όταν τών διαώριαν. Σάν γνήσιος βουλευτής τις έσθιας έζειν, όταν τών έδωσαν από την πτέρυγα της συμπολιτεύσεως, κατέβηκε στην της άμιπολιτεύσεως και μολίς τού έφίσεσε σούρα και έζει, Ξαναπήγαινε με την...Κυβέρνηση!

Παρέστη λοιπόν άνάγκη να δικασθή ο πρόεδρος για λίγα λεπτά τη συνεδρίαση και να βγούν όλοι οι βουλευτάί έξω από την αιδουσα, για να εισαφερσθή άπο...άποζωσθη και ο Τριζώνης!

Κι έτσι έγινε «Κυνοβούλιον» τού Κοινοβούλιου, όσος άστειρωμένος είχε, σαν Ξανόαρχισ ή συνεδρίασις, ο μαζαριώσ Κατρηάτρος.

Τού πρώτου θεωρητό τού Έλληνικού Στόλου ήταν ή θεωροκατάβας «Βασιλεύς Γεωργίος», ή όποια ένταξη γινήθη τού πρώτα χρόνια της καθούδου τού βασιλεύς Γεωργίου στην Έλλάδα.

Γιά την παραγγελία τού θεωρητού αυτού έψηγαν στην Άγγλία ειδικού Έλληνες ναυτικοί, με επί κεφαλής τόν μαζαριώ Πιερόφθη Δεωνίδα Παλάσκα.

Όταν ή θεωροκατάβας ήλθε στην Έλλάδα, τόσο έμείθσαν οι Έλληνες άπο ένδοξασιά και τόση έξαση έπαθαν τού θεριά μαυλά τους, που νόμισαν πως ήσαν την...Πόλι!...

Αμέσως λοιπόν οι λαϊκοί ποιητάί άκόνασαν τις...λένεσ τους και γράσαν για τού πολεμικό μας καράβι τού χειρότερο και πού άνοουσα ποιήμα, που έβγαλε ή φαντασία και ή έμπειρις τού Έλληνικού λαού.

Άπο τού ποίημα αυτό άναγάρφαιον τούς κατωτέρω διασωθέντας στίχους, για...δέγμα :

Πατόρι της Έλλάδος, είν' ο Γεώργιος, βυθίζει και βουλιάζει κάτω στα ρέμματα, σαν ριζή τού κανόνι, τού πρώτου νούμερο, θά ταναζή ή Πόλι, με όλα τα τζαμιά!...

Και εις άλλα... με ύγειαν!...

Κοντά στα Άγραφα ο Νότης Μπότσαρης, στα πρώτα χρόνια της Έπαναστάσεως, πολεμούσε με τούς Τούρκους.

Μαζού τόν πολεμούσαν ή γυναίκα και ή κόρη του.

Στη μάχη τσακισαν οι Έλληνες, πληγώθηκε ή γυναίκα του Νότη Μπότσαρη και ή κόρη της, για να να μην πάρουν ο Τουρκαρβανί...

τες, φορώθηκε τη μητέρα της στους ώμους της και άρχισε να φεύγει. Άπο πίσω της όσος την κληρονοσε ένας Τουρκαρβανός. Μολίς τόν ειδη ή κόρη και κατάλαβε ότι φά την έπιανε, έπεσε, μαζού με την μητέρα της, μέσα στο ποτάμι, τόν Άγγελο, για να παγή.

—Είνε κόρη να γαθής! Έδωγα έξω και δέν θα σε πειράξω, της φώναξε άπο πάνω απ' την όβρη ο Τουρκαρβανίτης.

—Τότε, αν είν' έτσι, δώσε μου τού ζωνάρι σου να πιαστώ, τού άπάντησε έζειν.

Ο Άλβανός έφίσεσε στο ποτάμι την άβρη τού ζωναριού του, ή κόρη τού Νότη Μπότσαρη την άρπαξε, τού τραβήξε με δίνια, και τόν έφίσε και' αυτών μέσα στο νερό, όπου πνίγηκε, γιατί δέν ήξερε κολύμπι.

Όταν ξεψυχοδσε ο Καρζιόκακης, ζήτησε να τού φέρουν τόν πνευματικό του και δού απ' τούς πού γενναίους δπλαζογγούσ, τόν Χριστόδουλο Κατρηάτρο και τόν Γαβριήλ Γρίβα, που ήσαν και άρχηγοί τού «Γάματος τών Παλαιηρωτών», τού πού γενναίον άπο τα τόγματα πού είχε.

—Έλάτε τώρα να σάς φίλωσ! τούς ειπε ο ηρωικός στρατηγός. Κι' άφού τούς φίλωσε, παράδωσε την ψυχή του στο Θεό.

Την 25ην Μαρτίου τού 1897, πριν ακόμα έκταγει ο Έλληνοτουρκικός πόλεμος, ο Γαβριήλίδης παρακάλεσε τών Σουρή τού τού γράφη για την «Αζωτόα τών πανηγυριών της ημέρας.

Κι' ο Σουρήσ, έπεισ δού διότιχα, ειπε τόσα προτάματα, που δέν τα είπαν οι δεκάδες στίχων οι άλλοι της ημέρας ποιητάί:

Χίλιες φορές άθνατοι, πατέρες Τουρκομάχοι, σεις που τόν Μάρτη κάνατε μιά τέτοια δόξα [νάχη... Χίλιες φορές άθνατοι, χίλιες φορές λιοντα...

—Στίν βουλευτή όσος φάνηκε αυτό πάρα πολύ παρόξενο.

—Μιά τί, στα δόντια θα τόν κριτάξης; ειπε στόν Νουάοχη, με κείνια έκλήξη.

—Γιατί όχι; άπάντησε ο Νουάοχησ. Μπορεί να ειπε άπο έσείνα τα όντα, που τα κριτάξουν κυριός στα δόντια.

—Δέν έξεις δικη, τού άπάντησε τότε ο βουλευτής. Έγω, όταν σε διώξω ή Κυβέρνησις, δέν σ' έκριτάξω στα δόντια!...

Και έπειθ ο Νουάοχησ δέν ήταν άρεστός στόν βουλευτή, έπιτα άπο μια βδομάδα μετετέθη τηλεγραμμάσ.

Αυτό τού ανέκδοτου τού δηγρίτου συχνά ο μαζαριώσ Δημήτριος Άναστασούλοσ ο Άθηναίος.

Κατά μίαν στατιστικήν τού ίπουγγίου τών Έσωτερικών, που έγινε στα 1899, σε όλη την Έλλάδα ήσαν 142.000 άλογα. Σκευιά φορολογουμένα 25.000. Όνοι 43.000. Και κηλίεσ 100.

Όταν διάβασε την στατιστική αυτή ο Λεβίδης, τού φάνηκε ή καμηλέσ πάρα πολλέσ, έν αντίθεση προς τούς όνους, τούς όποιους βρισκε πολύ λίγους για...την Έλλάδα. Και ειπε τού έξης διαφοροφαινον :

—Φαίνεται ότι δέν άνεγάρφαιον όλοι οι όνοι, όσοι ζούνε και ύπηροτουνε στην Έλλάδα σήμερα!...

Όταν ο Δηλητηριώσ ήταν σωματάρης, έξησε επί κάμποσον καιρό τού ζού τού αρραθωνισαμένου. Τόν λόγο όμωσ πού ματαώθηκε τού σνοκκεσίο έκείνο κανεις δέν τόν ξέρει, γιατί ο Δηλητηριώσ άπέφεινε να μιλή γι' αυτό.

Κάποτε, σε μιά έκδρομή στην Όλυμπία, μπροστά σε πολλέσ κυριέσ και κυριούσ, ο Δηλητηριώσ έκανε πρόποσι ίπέρι τού γάμου και συνέσπηση στους άνταπαδρους φίλους του να παντρευθουν.

—Άλλά σεις, κείσε προέδοσ, γιατί δέν παντρευθήκατε; τόν ρώτησε τότε μιά κυρία. Μήπως ίπήχε κανένας λόγος;

—Α, μιά! Κανείς, άπάντησε ο Δηλητηριώσ. Η νύφη μόνο ήταν σωματάρης, ένά έρω ήμιον άδνατουσ. Αυτό μ' έκανε να διατάξω για τού άν θά ιταροφάσα κα σρωάσω...τα βάρη τού γάμου!...